

Seletuskiri

Majandus- ja taristuministri määruse „Toetuse andmise tingimused investeeringuteks raudteepeatuste ühendamiseks erinevate liikumisviisidega“ juurde

1. Sissejuhatus

Käesoleva määruse (edaspidi *määrus*) abil viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Jätkusuutlik transport“ meetme „Raudteeliikluse arendamine ja erinevate liikumisviiside ühendamine“ eesmärgi.

Määrus on suunatud meetme „Raudteeliikluse arendamine ja erinevate liikumisviiside ühendamine“ tegevuse „Investeeringud ühistranspordipeatustesse ja nende paremasse ühendamisse oluliste sihtpunktidega“ eesmärkide täitmiseks.

Meetme tegevustega panustatakse Euroopa Parlamendi ning Nõukogu määruse (EL) 1300/2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi, artikli 4 lõike d punktis ii nimetatud investeerimisprioriteeti, milleks on säästva transpordi edendamine eri transpordiliikide ühendamise kaudu, mille tulemusena soodustatakse säästvat piirkondlikku ja kohalikku liikuvust.

Eesmärgiks on integreerida erinevaid liikumisviise, et tagada ühistransporti kasutades (suunatud rongi kasutusele) üleriigiline juurdepääs olulisematele TEN-T ühendustele, milleks on Tallinna Vanasadam ning Tallinna lennujaam. Tulemusena saavutatakse olukord, kus inimestel kulub reisimiseks vähem aega ning ühistranspordipeatuste ja muude oluliste sihtpunktide vahel liikumine, samuti (ühis)sõidukite vahel ümberistumine on muutunud mugavaks ja meeldivaks, tõstes seeläbi ühistranspordi, eelkõige reisirongiliikluse kasutust. Eesmärgi täitmise tulemusena on parandatud vähemalt kahekümne raudteepeatuse ühendused.

Määruse alusel antud toetus investeeritakse rongi- ja bussipeatuste ning rongijaamade infrastruktuuri ning nende ühendustesse kohalike elurajoonide ja tõmbekeskustega. Tõmbekeskusena käsitletakse käesoleva määruse raames toimepiirkonna kesksel linnalisel asulal, mis on piirkonna elanike jaoks oluline pendelrände sihtkoht. Toimepiirkonna all mõistetakse üldiselt keskus-tagamaa süsteemi, mis koosneb tõmbekeskusest ja sellega funktsionaalselt seotud kohalikest keskustest ja nende tagamaal asuvatest paikkondadest, mille elanike jaoks on antud keskused peamiseks igapäevase ja perioodilise liikumise sihtkohaks. Investeeringud hõlmavad endas näiteks kergliiklusteid ja nende valgustust, ratta- ja autoparkimisvõimalusi, ümberistumisvõimaluste parandamist, info esitamist (sh reaalaaja infosüsteemid) jms. See tähendab ühistranspordi taristu integreerimist (ühistranspordi peatustevaheline kaugus, nähtavus, nende vahel liikumise teekonna arusaadavus, disain, valgustus, kergliiklusteed jms) ja info integreerimist (viidad, reaalaaja info, nutiseadmete rakendused).

Määrus aitab kaasa ühistranspordi konkurentsivõime paranemisele, parandades piirkondlike transpordivõrkude vastastikust täiendavust ning bussi ja raudtee reisijateveo

omavahelist ühilduvust. Kuna rõhk on reisirongiliiklusel, panustavad tegevused olulisel määral rongide kasutuse tõstmisse (indikaatorid „Rongireisijate arv aastas“ ja „Ühistranspordi kasutajate, jalgsi ja jalgrattaga liikujate osakaal“) ning laiemalt ühistranspordi kasutuse tõusu (indikaator „Kasutajate arv investeringuid saanud ühistranspordipeatustes ja –jaamades“).

Võrreldes käesoleval Euroopa Liidu finantsperioodil rahastatavate teiste liikuvuse teemat käsitlevate meetme tegevustega - „Transpordi infrastruktuuri arendamine perioodil 2014-2020“, „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“, „Ida-Viru linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ ning „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“ – keskenduvad käesoleva määruse alusel toetatavad tegevused üksnes raudteetranspordi sidumisele muud liiki transpordiga (s.h kergliiklus), mille laiemaks eesmärgiks on ühistranspordi populariseerimine. Perioodil 2007-2013 said Euroopa Liidu vahenditest renoveeritud rongiooteplatvormid ning paljud raudteelõigud. Samuti võeti kasutusele uued rongid, mis muutsid teenuse oluliselt paremaks. Ühendusteel muu kohaliku transpordiga (s.h kergliiklus) on aga paljudes kohtades kehvast seisust, mistõttu ei ole inimestel mugav rongi oma igapäevasteks sõitudeks kasutada. Samuti ei ole paljudel juhtudel rongiliiklus ning bussiliiklus omavahel ühendatud. Käesoleva määruse eesmärgiks on selline tekkinud olukord lahendada.

Neid eesmärke rahastatakse meetme eelarvest Ühtekuuluvusfondi (ÜF) kaudu kokku 447,35 miljoni euro ulatuses, millest Teehoiukava (kinnitatud 16.10.2013.a Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 448) alusel 200 miljoni euro ulatuses ning ülejäänud transpordi valdkondade puhul koostatava investeringute kava alusel 234,6 miljoni euro ulatuses. Käesoleva määruse alusel on tegevuste toetamiseks ette nähtud 12,750 miljonit eurot. Meetmete eelarved on detailsemalt sätestatud [Ühtekuuluvuspoliitika Fondide rakenduskava meetmete nimekirjas](#), mille on heaks kiitnud Vabariigi Valitsus.

Määrusega nähakse ette eelnimetatud rakenduskava elluviimiseks vajalik ülesannete jaotus, toetuse andmise tingimused ja määrusespetsiifilised toetuse andmise menetlusnormid ning toetuse taotleja ja toetuse saaja kohustused ning rakendusüksuse ja -asutuse õigused ja kohustused.

Tegevust rahastatakse avatud taotlusvooru(de)na. Toetuse andmist on kavandatud ellu viia üle-Eestilisena, eelistades suurema kasutajate arvuga (või potentsiaaliga) peatusi.

Võttes arvesse eelarve mahtu, eesmärke ja toetatavaid tegevusi, kaasnevad meetme rakendamise järgmised prognoositavad muutused:

Indikaator	Sihhtase: projekti lõppemise aastale järgnev aasta	Põhjendus
Parandatud ühendusega raudteepeatuste arv.	20	Meetme tegevuse mõjuks on suurendada raudteekasutajate arvu. Seda eesmärki silmas pidades kaardistati võimalikud raudteepeatused, kus see

		mõju võiks olla kõige suurem. Tulenevalt sellest planeeriti meetme tegevuse eelarve ning sellega koos ka sihttase.
--	--	--

Määruse koostamisel on aluseks võetud perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus. Määruse valmistas ette Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM*).

Määrus ja seletuskirja koostasid MKM transpordi arengu ja investeeringute osakonna peaspetsialist Eva Unt (e-post: eva.unt@mkm.ee, telefon: 6256 485) ning sama osakonna ekspert Ursula Sarnet (e-post: ursula.sarnet@mkm.ee, telefon: 6397 616). Määruse juriidilise ekspertiisi teostasid MKM välisvahendite osakonna struktuurifondide talituse peaspetsialist Anneli Schmiedeberg (e-post: anneli.schmiedeberg@mkm.ee, telefon: 6397 618) ning MKM õigusosakonna jurist Helje Päivi (e-post: helje.paivil@mkm.ee, telefon: 6256409).

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määruse koosneb kuuest peatükist ja 30 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr;
- 3) toetuse taotlemine ning nõuded taotlejale, partnerile ning taotlusele;
- 4) taotluse menetlemine;
- 5) aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused;
- 6) toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ning kohustused.

1. peatükk

Üldsätted

Määruse 1. peatükis kirjeldatakse määruse kohaldamisala ja toetuse andmise eesmärgi, määratakse rakendusasutus ja –üksus ning kasutatavad terminid, samuti vaide esitamise kord.

Määruse § 1 kohaselt kehtestab määrus „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Jätkusuutlik transport“ meetme „Üleriigiliste ja rahvusvaheliste ühenduste arendamine“ tegevuse „Investeeringud ühistranspordipeatustesse ja nende paremasse ühendamisega oluliste sihtpunktidega“ elluviimiseks toetuse andmise ja kasutamise tingimused ja korra. Meetme tegevuste elluviimist reguleerivad toetuse andmise tingimused (edaspidi *määrus*) kutsutakse lühemalt „Investeeringud raudteepeatuste ühendamiseks erinevate liikumisviisidega“ (sellest tuleneb ka määruse pealkiri).

Toetuse andmisel lähtutakse rakenduskava eesmärkidest. Rakenduskava eesmärkide kohaselt on EL-i struktuurifondidest toetatavate kohalike omavalitsuste transpordiprojektide puhul eelistatud investeeringud ühistranspordi infrastruktuuri, mis parandavad ühendust regionaalse ühistranspordi ja kaugliiklusega või aitavad kaasa riigi keskkonnanägemuste saavutamisele. Samuti on rakenduskava eesmärgiks luua toetusmeede kohalikele omavalitsustele üleriigilisi liine teenindavate ühistranspordipeatuste paremaks ühendamiseks kohaliku liiklemise ja olulisemate

üleriigiliste sihtpunktidega nagu Tallinna Vanasadam ning Tallinna lennujaam ning parandada ühistranspordi info kättesaadavust, võttes kasutusele informatsioonisüsteemid, mis vastavad kuulmis- ja nägemispuudega inimeste vajadustele.

Määruse § 2 määratleb ära toetuse andmise eesmärgid ja tulemused. Toetuse eesmärk on investeerida ühistranspordipeatustesse ja nende paremasse ühendamisse oluliste sihtpunktidega. Ühistranspordipeatuste all peetakse silmas eelkõige peatuseid, kus peatuvad reisirongid ning seetõttu on määruses läbivalt räägitud raudteepeatustest, mille ühendamine muud liiki transpordiga on meetme tegevuse eesmärgiks.

Investeeringute eesmärgiks on siduda raudteeliiklus muud liiki transpordiga, et kasutada senisest paremini ära juba olemasoleva ühistranspordi taristu potentsiaal ja muuta see kasutaja jaoks sõbralikumaks ning mugavamaks. Ümberistumine ühelt transpordiliigilt teisele peab olema sujuv ja mugav. Muud liiki transpordi all on silmas peetud nii bussiliiklust, aga ka kerg- ja maanteeliiklust.

Toetuse oodatavaks tulemuseks on vähemalt kahekümne raudteepeatuskoha ühendamine erinevate transpordiliikidega (bussiliiklus, maanteeliiklus ning kergliiklus). Toetuse andmise tulemuse oodatavaks mõjuks on:

- 1) ühistranspordivõrku senisest paremini integreeritud rongiliiklus;
- 2) reisijatele tagatud kiire ja mugav ümberistumine;
- 3) raudteereisijate arvu suurenemine kogu Eestis;
- 4) keskuste vahel rongiga liiklejate osakaalu suurenemine.

Aastaks 2022 on planeeritud rongireisijate arvu kasvuks 100%. Baastasemena loetakse aastat 2013 ning andmed saadakse AS-i Eesti Liinirongid käest. Mõõtmisi hakatakse tegema kord aastas.

Toetuse andmise tulemusest saavad kasu Eesti elanikkond, ettevõtjad, turistid ning ühistranspordi kasutajad.

Määruse § 3 nimetab meetme rakendusasetuse ja rakendusüksuse.

Määruse rakendamisel täidab rakendusüksuse ülesandeid SA Keskkonna Investeeringute Keskus (edaspidi *KIK* või *rakendusüksus*) ja rakendusasetuse ülesandeid täidab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM* või *rakendusasetus*). Rakendusüksused ja rakendusasetused on määratud Vabariigi Valitsuse 04.07.2014. a korraldusega nr 297. „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine”. KIK on valitud rakendusüksuseks, kuna KIK omab suuri kogemusi avatud taotlemise ning suure hulga taotlustega meetmete rakendamisel ning samuti on MKMil hea koostöö kogemus KIKiga ühtekuuluvusfondist rahastatavate transpordiprojektide rakendamisel (perioodil 2007-2013 rahastatud projekt: Trammiliini nr 4 taristu rekonstrueerimine).

Määruse § 4 koondab määruses läbivalt kasutatavaid termineid. Terminid, mida määruses kasutatakse, on enamjaolt samad, mis struktuuritoetuse seaduses kasutatavad terminid ning seega ei ole neid käesolevas määruses korratud. Määruses on ära toodud vaid neli terminit, mis on asjakohased ja vajalikud käesoleva määruse rakendamiseks. Nendeks on:

liikumisviiside integreerimine, mille all on mõeldud üleriigilise raudteetranspordi sidumist muud liiki kohaliku transpordiga (ühistransport, maanteetransport ning

kergliiklus). Maanteetranspordi all peetakse silmas nii sõidu-kui ka veoautosid. Sidumise all on mõeldud seda, et ühelt transpordiliigilt on mugav teisele ümber istuda. Bussiliiklus peab olema korraldatud nii, et inimesel, kes rongilt tuleb või rongile läheb, on võimalus oma teekonda jätkata suure ajakuluta. Autoga või jalgrattal rongijaama jõudes peab saama auto või ratta jätta parklasse ning teekonda jätkata rongiga;

kergliiklus on jalgsi ja jalgrattal (s.h elektrirattal) liiklemine;

kergliiklustee on tee, mis on ehitatud või kohandatud kas ainult jalakäijate, nii jalakäijate kui ka jalgratturite või ainult jalgratturite liiklemiseks.

transpordiliik on liikumisviis (rong, buss, jalg- ja mootorratas, sõidu –ja veoauto), millega transporditakse inimesi või kaupu ühest kohast teise.

Määruse § 5 sätestab vaide esitamise õiguse ning vaideorgani. Rakendusüksuse või -asutuse toimingu või otsuse peale võib esitada vaide vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-le 51. Rakendusasutusüksuse vaideid lahendab rakendusasutus. Kui rakendusüksuse toimingu või otsuse peale esitatakse vaide, siis tuleb see esitada rakendusüksuse kaudu rakendusasutusele. Vaideid lahendatakse tuginedes haldusmenetluse seadusele. Vaide saab esitada isik, kellel on õigus esitada kaebus halduskohtusse.

2. peatükk

Toetatavad tegevused, kulude abikõlblikkus ja toetuse määr

Peatükk sätestab määruse raames toetatavad tegevused, abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud, projekti abikõlblikkuse perioodi, toetuse, sealhulgas omafinantseeringu, piirmäärad ja tingimused ning riigiabi andmise reeglid.

Määruse § 6 sätestab meetme raames toetatavad tegevused. Kõik tegevused, millele toetust antakse, peavad aitama kaasa toetuse andmise eesmärgi saavutamisele, s.o raudteetranspordi sidumisele muu kohaliku liikumisviisiga. Kohaliku liikumisviisi all peetakse silmas kohalikku elanikkonda teenindavat bussitransporti või autoliiklust, jalgsi või jalgrattal rongijaama ja tagasi liiklemist. Oluline on märkida, et toetatakse ainult raudteepeatusele vahetat ligipääsu tagavaid kergliiklusteede ning juurdepääsuteede lõike ja raudteepeatuse kasutamiseks mõeldud parklaid. Kuigi määruse alusel toetatavate tegevuste tulemusena saavutatavatest eesmärkidest saavad kasu ka turistid, siis kõige suuremat kasu tegevuse eesmärkidest saavutamisest saab kohalik elanikkond, kelle jaoks muutub mugavamaks rongi peale minek ja sealt tulek ning vajadusel muule transpordivahendile ümber istumine, jõudmaks kooli, töökoha või avaliku teenuseni.

Lõikes 1 on sätestatud, et toetust antakse investeeringutele, mis tagavad raudteepeatusega parema ühenduse loomise. Siinkohal on silmas peetud raudteepeatuste ühendamist teiste liikumisviisidega nagu maantee- ja ühistransport ning kergliiklus. Maanteetranspordi edendamise osas on eelkõige silmas peetud rongipeatuste juures asuvate parklate ehitamist või renoveerimist, aga samuti ka raudteepeatusest ca 1,5 km raadiusesse jäävate juurdepääsuteede ehitamist või remonti.

Samas lõikes on täpsustatud ka tegevusi, mida määruse raames toetatakse. Nendeks tegevusteks on kergliiklusteede, juurdepääsuteede, parklate ja bussipeatuste ehitamine või remont. Bussipeatused, mida ehitatakse või rekonstrueeritakse, peavad asuma rongijaama vahetus läheduses ning nende eesmärk peab olema rongile minejate või rongilt tulijate teenindamine. Samuti toetatakse rongi- ning bussiliikluse infotahvlite paigaldamist reaajas info edastamiseks ning rongipeatuse hoone renoveerimist. Rongipeatuse hoone

rekonstrueerimine on siiski pigem erand, sest põhirõhk selle määruse raames on ühenduste loomisel erinevate transpordiliikide vahel.

Määruse § 7 määratleb lisaks Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määrusele nr 143 “Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi ühendmäärus) ära käesoleva määruse alusel toetatava tegevuse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.

Lõikes 2 on toodud määruse raames toetatavate tegevuste abikõlblike kulude loend. Projekti raames rahastatakse kõiki projektiga seotud kulusid, mis on vajalikud ning mõistlikud ning tehtud käesoleva määruse § 6 lõikes 1 toodud toetatavate tegevuste elluviimiseks.

Abikõlblikuks kuluks loetakse projekti elluviimisega seotud kulud, mis on kooskõlas ühendmäärusega ning mis tehakse meetme ja projekti eesmärkide saavutamiseks ning mis on heaks kiidetud toetuse taotluse rahuldamise otsusega. Toetuse taotluse rahuldamise otsuses ei märgita kulusid üksikasjalikult, kuid siiski piisava detailsusega, et määratleda ära, millised on need kulud, mis abikõlblikuks loetakse.

Abikõlblikuks kuluks loetakse ka taristu arendamisega seotud kulud, s.h kergliiklusteede, parklate ning juurdepääsuteede remondi ning ehitamisega seotud kulud (sh tänavavalgustuse paigaldamise kulud rajatavate või remonditavate kergliiklusteede, parklate ning juurdepääsuteede juurde). Nimetatud juurdepääsuteede all on mõeldud raudteepeatusest ca 1,5 km raadiusesse jäävate teede remondi ning ehitusega. Meetme tegevustega soovitakse ühistranspordi kasutamist suurendada. Eelistatult kasutaksid liiklejad raudteepeatusesse tulemiseks ja sealt minemiseks kergliiklust – jalgsi ning jalgrattaga liiklemist. See ongi põhjus, miks on ära määratud 1,5 kilomeetrine raadius teede remondiks ning ehituseks, kuna see on piisav kaugus selleks, et jala või rattaga oleks võimalik raudteepeatusesse tulla või sealt minna. Ratta- ning autoparklad peavad olema rajatud raudteepeatuste vahetusse lähedusse, et inimesed saaksid kasutada varianti, kus nad saavad raudteejaama ratta või autoga, jätavad need raudteejaama ning jätkavad oma teekonda rongiga. Samuti nähakse ette, et raudteejaama juures asub ka bussipeatus, tänu millele saaksid inimesed oma teekonda planeerides kasutada üksnes ühistransporti. Projektides ohutust suurendavate tegevuste elluviimisel on vajalik arvestada erinevas vanuses ning erinevate puuetega (sh kuulmis-, nägemise- ja liikumispuudega) inimeste erivajadustega, tagades nende ohutuse võrdselt puudeta inimestega. Soovituslik on kasutada universaalsidaini, mis tagaks juurdepääsu kõigile ühiskonna gruppidele.

Abikõlblikuks kuluks loetakse raudteepeatuse hoone (nn jaamahoone) rekonstrueerimisele tehtud kulusid juhul, kui jaamahoonet kasutatakse reisijate teenindamiseks. Kuna meetme tegevuse põhirõhk on siiski erinevate liikumisviiside integreerimisele ning et peatusehoonete renoveerimine ei ole antud määruse põhieesmärk, siis kaalutakse jaamahoone remondile ning ehitusele antud toetuse vajalikkust väga põhjalikult. Samas, kui leitakse, et jaamahoone tõesti vajab hädasti rekonstrueerimist ja aitab kaasa meetme tegevuse eesmärgi täitmisel (näiteks viiakse bussipeatus vaksalihoonega ühte majja ja niimoodi luuakse reisijatele veelgi mugavamad reisimise võimalused), siis võidakse lugeda ka selle rekonstrueerimiseks tehtud kulud abikõlblikuks.

Reisijatele vajaliku informatsiooni kättesaadavuse parandamisega seotud kulud, s.h uute infotahvlite soetamine, infotulpade ning viitade paigaldamine jms kulud, on abikõlblikud kulud. Need kulud on otseselt seotud rakenduskavas seatud eesmärgi täitmisega, mis ütleb, et parandada tuleb ühistranspordi info kättesaadavust, võttes kasutusele informatsioonisüsteemid, mis vastavad kuulmis- ja nägemispuudega inimeste vajadustele. Lisaks otseselt rongi ja bussi väljumisaegadele suunatud infole on siin all mõeldud ka kulusid, mis on tehtud sellise informatsiooni kättesaadavuse parandamiseks, mis tutvustab kohalikke vaatamisväärsusi, kulusid suunaviitadele, mis juhatavad oluliste sihtpunktide ja avalike teenuste juurde rongipeatuse ümbruses (näiteks viidad koolile, asula keskusele jms).

Abikõlbliku kuluna on sätestatud ka projekteerimise kulud juhul, kui valminud projekti alusel ehitatakse objekt valmis. Selline klausel on sisse toodud põhjusel, et projekt saaks ka reaalselt ellu viidud. Lisaks loetakse abikõlblikuks avalikustamisega seotud kulusid. Avalikustamise all peetakse silmas kulusid, mis on tehtud selleks, et teavitada, et antud objekt on valminud Euroopa Liidu osalusel ja et seda on toetatud struktuuritoetusest. Avalikustamine peab olema kooskõlas Vabariigi Valitsuse 12.09.2014.a määrusega nr 146 „Struktuuritoetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetusest rahastatud objektide tähistamise ja Euroopa Liidu osalusele viitamise tingimused ning kord“.

Trükiste, televisioonisaadete ning reklaamüritustega seotud kulud abikõlblikud ei ole.

Abikõlbliku kuluna käsitletakse utiliseerimisega seotud kulusid. Selle tähenduses mõistetakse ka näiteks freespuru taaskasutust kõrvalmaanteedel jms. Utiliseerimise all on mõeldud ka (ohtlike) jäätmete kas objektilt äratõimemist või nende taastõõtlemist, -kasutamist. Utiliseerimise all ei ole mõeldud pelgalt objektil tekkiva jäätmee prügimäele viimist. Kui on võimalik, siis tuleb eelistada taaskasutust. Jäätmeid tuleb utiliseerida juhitudes jäätmeseaduse §-st 30.

Lõikes 3 on välja toodud mitteabikõlblikud kulud, mis on lisaks ühendmääruse §-s 4 loetletutele antud määruse raames mitteabikõlblikud.

Mitteabikõlblikuks kuluks on toetuse saaja poolt masinate ja seadmete soetamise rentimise ja liisimise kulud, kuivõrd selline tegevus ei ole olulise tähtsusega meetme tegevuse eesmärkide saavutamiseks. Samas loetakse abikõlblikuks töövõtja poolt projekti eesmärkide elluviimiseks vajalike masinate-ja seadmete rentimine.

Personali- ja üldkulud ning ühissõidukite või muude sõidukite soetamine on käesoleva määruse järgi mitteabikõlblikud kulud, kuna käesoleva määruse eesmärk on raudteepeatuste ühendamine muud liiki transpordiga läbi taristu remondi või ehituse ning see ei hõlma sõidukite soetamist ega personali- ja üldkulusid. Seetõõtu on ka sõidukite soetamise kulud ning personali- ja üldkulud (sh esinduskulud) mitteabikõlblikud kulud.

Määruse § 8 sätestab abikõlblikkuse perioodi regulatsiooni.

Projekti abikõlblikkuse periood on ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad, sealhulgas projekti lõpparuanne kinnitatakse ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.

Projekti tegevuste abikõlblikkuse periood algab esimese hankelepõngu sõlmimisega või taotluse esitamisega, olenevalt sellest kumb kuupäev on varasem ning abikõlblikkuse

perioodi algus sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. Hankelepingu võib sõlmida ka enne toetuse taotluse rahuldamise otsust, kuid mitte enne, kui 1.jaanuar 2014.a. Selline võimalus varem tegevustega alustada, on taotlejatele võimaldatud selleks, et projektidega oleks soovijatel võimalik varem alustada. See puudutab ka projekteerimist, mis on abikõlblik tegevus juhul, kui sellele järgneb ka ehitamine. Taotlemise seisukohalt on oluline see, et projekti kõik tegevused ei oleks lõppenud või valdavas osas lõpetatud enne toetuse taotluse esitamist rakendusüksusele.

Projekti tegevuste abikõlblikkuse periood lõpeb taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtajal, kuid mitte hiljem kui 31. augustil 2023. a.

Määruse § 9 määratleb toetuse osakaalu ning piirsumma.

Toetuse piirsummaks on protsent abikõlblikest kuludest. Määruse raames antakse projektile toetust maksimaalselt 85% projekti abikõlblikest kuludest. Omafinantseeringu määr on vähemalt 15%, mis peab katma projekti abikõlbliku kulu kogumaksumuse ja toetuse vahe. Omafinantseering peab olema täies mahus tagatud, mille kinnituseks peavad taotleja ja teised projekti rahastamises osalevad isikud taotlemisel esitama kirjaliku kinnituse oma valmisoleku kohta projekti rahastamiseks. Valmisoleku kinnitamiseks esitab taotleja koos toetuse taotlusega volikogu või nõukogu või muu pädeva isiku sellekohase kinnituse. Toetuse maksimaalne summa ja määr märgitakse toetuse taotluse rahuldamise otsuses.

Määruse § 10 märgitakse riigiabi andmise toimingud. Tähelepanuväärne on asjaolu, et üldiselt ei ole käesoleva määrusega antav toetus riigiabi konkurentsiseaduse § 30 lõike 1 tähenduses. Sellegipoolest hindab rakendusüksus kõiki projekte läbi vaadates neid ka sellest vaatevinklist, kaaludes, kas tegemist võiks olla riigiabi andmisega juhtumiga. Kui selline kahtlus tekib, siis küsib rakendusüksus hinnangu rakendusasutuselt. Rakendusasutus vaatab kõne all olevad projektid lähtuvalt riigiabi andmise põhimõtetest läbi ning esitab vajadusel esitab Euroopa Komisjonile (edaspidi EK) iga eeldatava riigiabi projekti kohta eraldi riigiabi teatise koos vajalike lisadega riigiabi andmise loa saamiseks.

3. peatükk

Toetuse taotlemine ning nõuded taotlejale, partnerile ning taotlusele.

Määruse 3. peatükis kirjeldatakse kuidas toimub toetuse taotlemine ja millistele nõuetele peavad vastama nii taotleja kui ka partner. Samuti on käesolevas peatükis ära toodud nõuded taotlusele ning taotleja kohustused

Määruse §-s 11 sätestatakse taotlusvooru avamise tingimused.

Määruse kohaselt kinnitab taotlusvooru eelarve rakendusasutuse juht. Taotlusvoore tuleb eeldatavalt ainult üks, kuna eelarve ei ole nii suur, et seda peaks hakkama mitmeks jagama. Juhul, kui kogu summa ühe vooriga taotlustega kaetud ei saa, määrab rakendusasutuse juht teise vooru eelarveks esimesest taotlusvoorust ülejäänud summa. Taotlusvooru tähtajast, eelarvest ning taotlusvooru tingimustest teavitab rakendusüksus oma veebilehel www.kik.ee ning üleriigilise levikuga päevalehes vähemalt kümme kalendripäeva enne taotlusvooru avamist. Üleriigilise levikuga päevalehtedeks on: Postimees, Äripäev, Eesti Päevaleht ning SL Öhtuleht.

Määruse § 12 sätestab eelnõustamise tingimused.

Lõike 1 kohaselt tuleb taotlejal enne toetuse taotlemist läbida eelnõustamine. Eelnõustamine viiakse läbi selleks, et taotlejad saaksid enne taotluste esitamist selgust, et projektid, mille teostamiseks toetuse taotlust hakatakse esitama, sisaldaksid tegevusi, mis on abikõlblikud, kooskõlas meetme tingimustega ning täidaksid rakenduskavas ettenähtud eesmärgi. Eelnõustamine annab taotlejale kindluse, et tema poolt planeeritavad tegevused on meetme raames aktsepteeritavad ning samuti on tänu eelnõustamisele ka rakendusüksusel ja –asutusel selgem, milliseid taotlusi oodata on. Eelnõustamisega alustamise kohta saadab rakendusüksus teavituse kõigile käesoleva määruse §-s 14 toodud potentsiaalsetele taotlejatele meili teel. Teavitus loetakse kätte saaduks, kui saadetud email tagasi ei tule. Eelnõustamistele saab tulla alates sellekohase teavituse saamisest ning kogu taotlusvooru ajal, kuid mitte hiljem, kui 10 kalendripäeva enne taotlusvooru lõppu. Eelnõustamisi viib läbi rakendusüksuse poolt spetsiaalselt selleks otstarbeks palgatud konsultant, kes edastab informatsiooni rakendusasutusele. Eelnõustamise kohta koostab konsultant protokoll, mille kinnitavad eelnõustamisel osalenud potentsiaalne taotleja, konsultant ning rakendusasutuse esindaja.

Eelnõustamisel käinute nimekirja edastab rakendusasutus rakendusüksusele.

Lõike 2 kohaselt kutsutakse eelnõustamisele kõik käesoleva määruse §-s 14 kohased abikõlblikud taotlejad. Taotlejatele saadetakse kutse eelnõustamisel osalemise kohta e-kirja teel. Eelnõustamise ajaks peab potentsiaalne taotleja esitama vähemalt kavandatava projekti esialgse eskiislahenduse, millelt oleks võimalik näha kavandatavate tegevuste ulatus. Samuti peab olema võimalik hinnata kavandatavate tegevuste eeldatavat maksumust.

Määruse §-s 13 sätestatakse toetuse taotlemise tingimused.

Määruse kohaselt tuleb taotlus rakendusüksusele esitada rakendusüksuse poolt määratud tähtaja jooksul. Vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikele 3 taotluse tähtaja jooksul esitamata jätmisel taotluste esitamise tähtaega ei ennistata ja taotlus jäetakse nõuetele ja tingimustele vastavuse kontrollimiseks otsusega vastu võtmata.

Taotlus esitatakse e-posti teel digitaalselt allkirjastatuna rakendusüksusele. Alates ajast, mil struktuuritoetuse register (edaspidi eSFOS) tööle hakkab, esitatakse taotlused rakendusüksusele läbi eSFOSi. Viisi, kuidas taotlusi esitada tuleb, määrab rakendusüksus taotlusvooru välja kuulutades.

Taotlusvooru pikkus on minimaalselt 90 kalendripäeva. Soovi korral võib rakendusüksus määrata pikema taotlusvooru kestuse.

Määruse § 14 sätestab taotlejale ja partnerile esitatavad nõuded.

Määruse alusel võib toetust taotleda eelnõustamise läbinud kohalik omavalitsusüksus (v.a Tallinn), mida läbib raudtee ning kus peatuvad reisiringid. Samuti on abikõlblikuks taotlejaks eelpool nimetatud omavalitsusüksuse naaberomavalitsus, mis võib taotleda toetust investeringuteks oma omavalitsusüksuse piiri vahetus läheduses (kuni 1,5 km) asuva naaberomavalitsusüksuse raudteepeatuse ühendamiseks muude liikumisviisidega. Naaberomavalitsus võib taotleda toetust kergliiklusteeks, kui see tagab vahetult teiselpool omavalitsusüksuse piiri oleva raudteepeatuse ühenduse muude liikumisviisidega. Samuti võib olla abikõlblik raudteepeatuse omavalitsuse naaberomavalitsuse territooriumil olev

parkla, mille eesmärk on selle raudteepeatuse teenindamine. Lisaks eelpool nimetatutele võivad taotlejateks olla avaliku raudteetaristu omanik või Maanteeamet. Taotlejate ringist on välja jäetud Tallinn, kuna meetme tegevuse peamiseks eesmärgiks on integreerida erinevaid liikumisviise, tagamaks ühistransporti kasutades üleriigiline juurdepääs olulisematele TEN-T ühendustele, milleks on Tallinna Vanasadam ning Tallinna lennujaam. Tallinnas on juurdepääs Tallinna Vanasadamale ning Tallinna lennujaamale on Tallinnas tagatud ning seetõttu on Tallinn ka taotlejate ringist välja jäetud.

Tallinna Vanasadama ühenduse jaoks saab Tallinn taotleda vahendeid määruse „Transpordi infrastruktuuri arendamine perioodil 2014-2020“ alusel antava toetusena ning Tallinna lennujaama ühenduse jaoks on Tallinnal võimalik taotleda toetust Euroopa Ühendamise Rahastust (inglise keeles Connecting Europe Facility ehk CEF).

Projektiga hõlmatavad maad ei pea kuuluma taotleja omandisse. Juhul, kui taotleja teostab projekti maal, mis ei kuulu temale, peab taotleja sõlmima maa omanikuga maa kasutamise lepingu vastavalt Asjaõigusseaduses sätestatule.

Lõike 3 kohaselt peab taotlejal, kes ei ole kohalik omavalitsusüksus, olema omafinantseerimise tasumise suutlikkus vastavalt käesoleva määruse §-s 9 kehtestatud piirmääradele ja tingimustele ning taotluste menetlemise määruse § 3 lõikele 1. Nõueteks on, et nende riikliku maksu- või maksevõlg koos intressiga ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud. Taotleja ei tohi olla pankrotis, likvideerimisel ega sundlõpetamisel ning nad ei tohi Euroopa Liidu õiguse kohaselt olla raskustes ettevõtjad, kui toetuse taotleja või partner on ettevõtja, kes hakkab saama riigiabi või vähese tähtsusega abi.

Lõige 4 sätestab, et kui taotlejaks on KOV või temast sõltuv üksus või nad panustavad teise taotleja projekti omafinantseeringusse, siis neil on omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus, kui nad vastavad taotluste menetlemise määruse § 3 lõikele 3, mille kohaselt on kohalikul omavalitsuse üksusel või tema arvestusüksusel omafinantseeringu või mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkus, kui lisaks taotluste menetlemise määruse § 3 lõikes 3 nimetatud nõuetele on täidetud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34¹ lõikes 1 nimetatud nõuded ja kohaliku omavalitsuse üksusel või tema arvestusüksusel on vahendid sama seaduse § 34¹ lõigete 2 ja 3 kohase arvutuskäigu kohaselt.

Määruse § 15 sätestab taotleja kohustused.

Taotleja on kohustatud:

- 1) tõendama, et taotluses esitatud teave vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja tingimustele. Tõendamiseks kinnitab taotluse esitaja taotluses esitatud andmeid oma digiallkirjaga.
- 2) esitama rakendusüksuse nõudmisel lisateavet nõutud vormis ja tähtaja jooksul. Lisateabe esitamise ajaks taotluse menetlemine peatatakse.
- 3) võimaldama kontrollida taotluse ja taotleja vastavust nõuetele, sealhulgas teha paikvaatlust;
- 4) teavitama rakendusüksust viivitamata taotluses esitatud andmetes toimunud muudatusest või ilmnenu asjaolust, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist. Näiteks tuleb rakendusüksust viivitamatult teavitada, kui taotleja ei ole esitanud taotluses arvestanud sellega, et projekt hakkab tulu teenima või siis ilmneb lisa tuluallikas. Selline teave on väga oluline toetuse protsendi määramisel ning see mõjutab oluliselt otsuse tegemist.

5) tõendama määruses ettenähtud omafinantseeringu ja mitteabikõlblike kulude tasumise suutlikkust või muude vahendite või dokumentide olemasolu. Selleks esitab taotleja koos toetuse taotlusega ka volikogu või nõukogu kinnituse selle kohta, et ta on võtnud kohustuse omafinantseeringu ning mitteabikõlblike kulude tasumise osas.

6) täitma teisi õigusaktides sätestatud kohustusi.

Määruse § 16 sätestab taotlusele esitatavad nõuded.

Taotlus peab vastama taotluste menetlemise määruse § 4 lõikes 1 sätestatud nõuetele ning lisaks sellele veel järgmistele käesolevas määruses sätestatud nõuetele:

1) toetust taotletakse käesoleva määruse § 6 lõikes 1 sätestatud toetatavatele tegevustele, mis on teostatavad vastavalt taotluses esitatud projektile;

2) taotluses sisalduva projekti eelarves on muu hulgas ette nähtud nõutav omafinantseering;

3) projekti tulemus panustab käesoleva määruse § 2 lõikes 1 nimetatud meetme tegevuse tulemuse täitmisesse;

4) projekti tegevused on vastavuses säästva transpordi põhimõtetega (vt Transpordi Arengukava 2014-2020, Meede 1.3).

Säästva transpordi põhimõtte kohaselt lähtutakse liiklemisvõimaluste parandamisel järgmisest hierarhiast:

- jalgsi ja jalgrattaga liiklemine
- bussi- ja trollitransport
- rööbastransport
- autotransport.

Esimene neist on üldjuhul kõige vähem ressursse nõudev ja viimane kõige ressursimahukam. Hierarhia näitab investeerimisprioriteete ja eelistust, kui samas ruumis on võimalik või vajalik kasutada mitut liikumisviisi. Ühenduste tagamisel vaadatakse esmajärjekorras, kas on võimalik tagada juurdepääs hierarhias eespool olevate tegevustega. Läbivalt lähtutakse vajadusest tagada eri liikumisviiside koostoime. Kõige efektiivsemalt ja kasutajasõbralikumalt toimib selline transpordivõrgustik, kus liikumisviisi vahetamine on tehtud võimalikult mugavaks. Nt hajaasustuses kasutatakse autot, et jõuda rongipeatusesse, istutakse ümber rongile ning jõudes linna kasutatakse lõppsihtkohta jõudmiseks rendiratast; 5) taotluses sisalduv projekt on neutraalse või positiivse keskkonnamõjuga. Neutraalne projekt ei mõjuta keskkonda ei positiivselt ega negatiivselt või on mõju väheoluline. Positiivset keskkonnamõju omavaks ei tohiks nimetada projekte ja tegevusi, mille positiivne mõju keskkonnale pole tõestatav või millel on tegelikult mingi muu sotsiaalne või regionaalpoliitiline eesmärk.

Lõige 2 sätestab, milliseid andmeid ning dokumente peab esitav taotlus lisaks taotluste menetlemise määruse § 4 lõikes 2 sätestatule sisaldama.

Taotlejatel tuleb esitada koos taotlusega ka projekti projektikirjeldus, mis on läbi viidud tuginedes käesoleva määruse lisas olevale juhendile.

Projektikirjelduses esitatakse:

- piirkonna sotsiaalmajanduslikke ja keskkonnaaspekte käsitleva olukorra ülevaade;
- olemasoleva infrastruktuuri seisukorra ja probleemide kirjeldus;
- andmed infrastruktuuri omaniku kohta;
- infrastruktuuri arendamiseks kavandatavad tegevused;
- projekti kogumaksumus ja eri tegevuste maksumus;

-projekti finantsplaan, mis kajastab projekti elluviimises osalejate osalust projekti rahastamises;

- projekti elluviimise aeg.

Keskkonnamõtjude hinnang on vaja esitada juhul, kui taotletakse tegevusluba vti selle muutmist ning tegevusloa taotlemise vti muutmise põhjuseks olev kavandata tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõtju ja/vti kavandatakse tegevust, mis vti vti vti koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala.

Toetatavate tegevuste ajakava tuleb taotluses välja tuua, et taotluse hindajatel oleks võimalik hindamise ajal näha, kas projekti on võimalik abikõlblikkuse perioodi jooksul teostada. Samuti annab ajakava orientiiri taotluse rahuldamise otsuses projekti abikõlblikkuse perioodi määramiseks.

Projekti eelarve, milles kajastuvad abikõlblikud kulud taotluses välja toomine on oluline ühest küljest taotleja jaoks, kes tänu sellele peab olema taotlust koostades läbi mõelnud, milliste konkreetsete tegevuste tegemiseks ta kavatseb kulusid teha ning toetust kasutada. Teisest küljest on selline abikõlblike kulude välja toomine oluline ka hindamiskomisjoni jaoks, kes tänu sellele saab veenduda, et kõik planeeritavad kulud on abikõlblikud.

Lõige 3 sätestab, et kui taotleja on projektile vti projekti üksikutele tegevustele taotlenud toetust samal ajal mitmest meetmest vti muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu vti välisabi vahenditest, peab taotleja esitama sellekohase teabe. Seda teavet on vaja selleks, et oleks kindlus, et ühte ja sama tegevust ei rahastata korraga mitmest allikast. Nimetatud teave esitatakse vastavalt taotluste menetlemise määruse § 4 lõike 1 punktile 13.

Lõige 4 lubab taotlejal esitada ka mitu taotlust. Kuna projektide hindamisel lähtutakse konkreetsetest peatuskohtadest, siis on oluline, et taotleja esitaks taotlused iga peatuskoha kohta eraldi, kuna ainult nii on võimalik projekti vastavalt käesoleva määruse §-s 20 sätestatud tingimustele hinnata.

4. peatükk. Taotluse menetlemine.

Peatükis sätestatakse, kuidas toimub taotluste menetlemine, milline on taotluste hindamise kord ja kuidas moodustatakse hindamiskomisjon.

Määruse § 17 määratleb ära taotluse menetlemisega seotud protseduurid.

Taotluse menetlemine koosneb selle registreerimisest, taotluse ja taotleja nõuetele vastavaks vti mittevastavaks tunnistamisest, selgituste ja lisainformatsiooni vti taotluse täienduste vti muudatuste küsimisest, nõuetele vastavaks tunnistatud taotluse hindamisest, hinnangu andmisest riigiabi osas, ning taotluse rahuldamisest vti rahuldamata jätmise otsuse tegemisest. Juhul, kui taotlus saadetakse läbi eSFOSi, siis ei toimu taotluse registreerimist, sest taotlus saadetakse otse rakendusüksusele ning registreerimise vajadus jääb seetõttu ära.

Taotluse üldine menetlemise tähtaeg on kuni 45 tööpäeva alates taotluse registreerimisest. Taotlust menetleb rakendusüksus, kuid vti kaasata menetlusse ka rakendusasutuse.

Esmane taotluse läbivaatamise tähtaeg on 5 tööpäeva alates taotluse rakendusüksusele esitamisest, mille jooksul rakendusüksus kontrollib taotlust vormiliselt. Esmases taotluse läbivaatamise faasis kontrollitakse, kas taotlus on saabunud nõutud vormil, kas kõik

vajalikud väljad taotluses on täidetud ning lisad kaasa pandud. Taotluse sisulist läbivaatamist selle 5 tööpäeva jooksul ei toimu. Rakendusüksus koostab esmase läbivaatamise kohta kontrolllehe.

Juhul kui rakendusüksus küsib taotluse menetlemise käigus taotlejalt selgitusi ja lisadokumente või ka taotluse täiendamist või muutmist, siis antakse taotlejale rakendusüksuse nõuetele vastamiseks 10 tööpäevane tähtaeg, mille ajaks taotluste menetlus peatub.

Määruse § 18 sätestab taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse kontrolli tingimused. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavust kontrollib rakendusüksus, kaasates vajadusel rakendusasutuse või eksperdid. Taotlus tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui on täidetud kõik meetme määrukses taotlusele esitatud nõuded. Taotlusele esitatavad nõuded, millele taotlus vastama peab, on kirjas käesoleva määruse §-s 16. Taotleja ja partner tunnistatakse vastavaks juhul, kui nad vastavad käesoleva määruse §-s 14 sätestatud nõuetele.

Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse kontrolli võib rakendusüksus kaasata vajadusel ka rakendusasutuse ning eksperte. Riigiabiireeglite kohaldamise kohta küsib rakendusüksus nõu rakendusasutuselt.

Vastavaks tunnistatud taotlused hinnatakse vastavalt käesoleva määruse §-s 20 sätestatud korrale. Taotluseid, mida vastavaks ei tunnistata, sisuliselt ei hinnata ning nende osas tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Määruse § 19 reguleerib valikukomisjoni moodustamist ning ekspertide kaasamist taotluste hindamisel.

Rakendusüksus taotlustes sisalduvate projektide hindamiseks valikukomisjoni, mille koosseisus on vähemalt üks rakendusasutuse esindaja. Valikukomisjonide moodustamise ja vastava koosseisu peab rakendusüksus eelnevalt kooskõlastama rakendusasutusega. Valikukomisjoni moodustamisel tuleb asutuse tasandil määrata ka asendusliikmed. Selline viis aitab vältida olukorda, kus mõni hindaja nt huvide konflikti tõttu end mõne taotluse hindamisest taandab või hindamise ajaks haigestub, mis tingiks olukorra, et projektide hindepunktide summad ei ole enam võrreldavad kuna mõnda projekti on hinnanud üks arv hindajaid ja teist teine arv. Selliselt toimides hindajate arv ei muutu.

Rakendusüksus võib hindamisprotsessi kaasata eksperte, kelle eksperthinnangud ei ole siduvad.

Valikukomisjoni kaasatakse rakendusasutuse ekspert. Valikukomisjoni liikmetel ei pruugi olla täit teadmist kavandatavate projektide asukohas toimuvast ja sellest, millises olukorras on konkreetne peatuskoht ning millised arengud projekti asukohta planeeritud on. See teadmine on aga rakendusasutuse eksperdil. Seetõttu on rakendusasutuse eksperdi kaasamine valikukomisjoni oluline.

Valikumethodika tehakse rakendusüksuse poolt kättesaadavaks rakendusüksuse veebilehel hiljemalt taotlusvooru avamisele eelneval tööpäeval. Valikumethodika koostamisel lähtub rakendusüksus käesoleva määruse § 20 lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumitest ja kooskõlastab selle enne kinnitamist rakendusasutusega. Valikumethodika peab olema välja töötatud selliselt, et selle alusel antud hinnangutel on piisavalt selged ja läbipaistvad raamid ning läbi antud hinnete saab lugeda

valikumetoodikast välja projektile antud hinnete põhjendused, mida arvestatakse komisjoni otsuse põhjendustena ning otsus ei vaja täiendavat motiveerimist. Otsuste põhjendamisel lähtutakse struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikest 5.

Määruse § 20 sätestab taotluses sisalduva projekti valikukriteeriumid ning hindamise korra.

Projektide hindamine toimub skaalal ühest kolme pallini järgmiste valikukriteeriumide lõikes:

Punkt 1: olemasolevaid raudteepeatuse kasutajaid 1000 euro taotletava toetuse summa kohta.

Osakaal maksimaalsest koondhindest on 25%

Punkt 2: kavandatava projekti jätkusuutlikkus ja kavandatavate tegevuste põhjendus.

Osakaal maksimaalsest koondhindest on 20%.

Punkt 3: peatuse kasutajate kasvupotentsiaal.

Osakaal maksimaalsest koondhindest on 20%.

Punkt 4: omafinantseeringu osakaal projekti maksumusest.

Osakaal maksimaalsest koondhindest on 5%.

Punkt 5: projekti mõju regionaalsele arengule (aluseks projekti asukoha regionaalne SKP)

Osakaal maksimaalsest koondhindest on 10%.

Punkt 6: taotleja suutlikkus projekti ellu viia (s.h projekti valmisolek rakendamiseks).

Osakaal maksimaalsest koondhindest on 20%.

Hindepunktide andmisel kaalutakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kriteeriumite puhul järgnevat asjaolusid:

Valikukriteerium „Olemasolevaid kasutajaid 1000 euro taotletava toetuse summa kohta“

Nimetatud valikukriteerium seostub seirekomisjoni poolt kinnitatud valikukriteeriumiga number 3: Projekti kuluefektiivsus, mille puhul on oluline jälgida, et ettenähtud tegevused/lahendused on piisavalt kuluefektiivne viis planeeritud väljundite/tulemuste saavutamiseks. Antud valikukriteeriumi puhul võetakse arvesse Eesti Liinirongid AS-i poolt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile esitatud värskemad andmeid raudteepeatuse kasutajate kohta. Hindamiseks jagatakse kasutajate arv toetuse taotluses toodud peatuskohas küsitava toetuse summaga ning korrutatakse 1000-ga. Nii saadakse kasutajate arv 1000 euro toetuse kohta.

Hindepunkte antakse järgmiselt:

1 punkt - kasutajaid 1000 euro toetuse summa kohta on kuni 100.

2 punkti - kasutajaid 1000 euro toetuse summa kohta 101 kuni 300.

3 punkti - kasutajaid 1000 euro toetuse summa kohta 301 ja rohkem.

Valikukriteerium „Kavandatava projekti jätkusuutlikkus ja kavandatavate tegevuste põhjendus“. Nimetatud valikukriteerium seostub seirekomisjoni poolt kinnitatud kahe valikukriteeriumiga: number 1: Projekti mõju prioriteetse suuna eesmärkide saavutamisele ning number 2: Projekti põhjendus.

Jätkusuutlikkuse aspekt jälgitakse, projekti tulemuste kestlikkust pärast projekti lõppu. On oluline, et taotleja oleks arvestanud tulevikus projektiga loodavate/uuendatavate objektide (juurdepääsuteed, parklad, jaamahoone jms) valmimisjärgseks ülalpidamiseks vajalike kulude suurust ning seda, millistest vahenditest kavatseb taotleja neid kulusid katma hakata. Vältida tuleb olukorda, kus projekti valmimise järel selgub „ootamatult“, et selle edasise kasutuse tagamiseks ja jätkusuutlikuks ülalpidamiseks ei ole vahendeid kavandatud piisavas mahus. Oluline on ka kavandatavate tegevuste põhjendus. Kulud peavad olema mõistlikud, asjakohased ning meetme eesmärkidesse panustavad. Projekti eesmärgipüstitus

peab olema põhjendatud ning projektiga peab lahenduma probleem, kitsaskoht või kasutamata arenguvõimalus. Projektis ettenähtud tegevused peavad võimaldama saavutada planeeritud väljundid ja tulemused. Sidusus eesmärkidega ning mõjususe peavad olema arusaadavad. Samuti jälgitakse siin seda, et renoveeritavad/ehitatavad teed/kergliiklusteed jääksid nõutud 1,5 kilomeetri raadiusesse raudteepeatusest.

Juhul, kui projekt sisaldab jaamahoone renoveerimiseks tehtavaid kulusid, siis kaalutakse selle kriteeriumi all väga põhjalikult selle tegevuse põhjendatust. Oluline on, et jaamahoone, mida renoveeritakse ja millele toetust küsitakse, hakkaks peale renoveerimist teenindama reisijaid. Sellist tegevust, kus küsitakse vahendeid jaamahoone renoveerimiseks, aga pärast tehakse sellest kultuurikeskus, muuseum vms, abikõlblikuks lugeda ei saa ja sellist projekti antud meetme raames rahastada pole võimalik, kuna muuseum jms ei panusta meetme tegevuse eesmärkidesse.

Hindepunkte antakse järgnevalt:

1 punkt – püsikulud suurenevad oluliselt ja/või tegevused on vaid vähesel määral põhjendatud ning panustavad meetme eesmärkidesse minimaalselt. Näiteks on lahendatud vaid parkimise küsimus, samas kui lahendamata on jäänud kergliikluse või bussiühendusega ligipääs raudteepeatusele;

2 punkti - püsikulud jäävad samaks ja/või tegevused on vaid osaliselt põhjendatud ning asjakohased ning meetme planeeritavad tegevused panustavad meetme eesmärkidesse vaid osaliselt. Näiteks on lahendatud küll autode parkimise küsimus ning bussiühendus, kuid tähelepanuta on jäänud rattaparklad ning kergliiklusega ligipääs raudteepeatusele.

3 punkti – püsikulud vähenevad ja/või tegevused on põhjendatud, asjakohased ning panustavad täielikult meetme eesmärkidesse. Lahendus on erinevaid liikumisviise maksimaalselt siduv.

Valikukriteerium „Peatuse kasutajate arvu kasvupotentsiaal“.

Selle punkti osas tugineb valikukomisjon planeeritavatele arengutele projekti piirkonnas. Näiteks kui selles piirkonnas on ikkagi ette näha, et rongiliiklus pigem väheneb, kui suureneb (näiteks on taotlemise hetkel juba teada, et Rail Balticu tulekuga suletakse lähiaastatel mõni raudteelõik), siis ei ole mõtet suurtel investeeringutel antud piirkonda. Positiivsena kasvuna oleks aga näiteks projekti piirkonda rajatav uus elurajoon, tehnopark vms, mis kasvataks oluliselt peatuse kasutajate arvu tulevikus.

Hindepunkte antakse järgnevalt:

1 punkt – peatuse kasutajate arv väheneb;

2 punkti – peatuse kasutajate arv jääb samaks;

3 punkti – peatuse kasutajate arv kasvab.

Valikukriteerium „Omafinantseeringu osakaal projekti maksumusest“.

Minimaalne omafinantseeringu osakaal abikõlblikest kuludest on 15%, kuid see võib olla alati ka suurem. Mida rohkem on taotleja valmis omafinantseeringusse panustama, seda parem on ja seda rohkem punkte see hindamisel annab.

Hindepunkte antakse järgnevalt:

1 punkt – omafinantseeringu määr on 15% projekti abikõlblikest kuludest;

2 punkti – omafinantseeringu määr on 16-20% projekti abikõlblikest kuludest;

3 punkti – omafinantseeringu määr on 21% ja rohkem projekti abikõlblikest kuludest.

Valikukriteerium „Projekti mõju regionaalsele arengule (aluseks regionaalne SKP)“
Nimetatud valikukriteerium seostub seirekomisjoni poolt kinnitatud valikukriteeriumiga number 5: Projekti mõju läbivatele teemadele – mõju regionaalsele arengule.

Selle punkti all hinnatakse kõrgemini neid taotlusi, mille projektis toodud piirkondlik (linna/valla) SKP on väiksem. Seda põhjusel, et tehtud investeeringu potentsiaalne mõju regionaalsele arengule on nendes piirkondades suurem. Eeldusena on väiksema regionaalse SKP-ga piirkonnal olnud vähem võimalusi investeerida taristu arengusse ning liikumisviiside integreerimisse ning seetõttu on käesoleva määruse alusel antava toetuse mõju nendes piirkondades ka suurem.

1 punkt – regionaalne SKP jääb vahemikku 9501 ja rohkem eurot elaniku kohta

2 punkti – regionaalne SKP jääb vahemikku 8001- 9500 eurot elaniku kohta

3 punkti – regionaalne SKP jääb vahemikku kuni 8000 eurot elaniku kohta

Valikukriteerium „taotleja suutlikkus projekti ellu viia (s.h projekti valmisolek rakendamiseks)“. Nimetatud valikukriteerium seostub seirekomisjoni poolt kinnitatud valikukriteeriumiga number 4: Toetuse taotleja/saaja (ja partnerite) suutlikkus projekti ellu viia

Hinnatakse seda, kas projekti ettevalmistavate tegevustega on juba alustatud (kas projekt on valmis, kas vajalikud load on olemas või kas on alustatud nende taotlemisega jne). Mida rohkem ettevalmistavaid töid tehtud on, seda parem. Eriti positiivne on see, kui projekt on juba niivõrd „küps“, et seda on võimalik ellu viia aastaks 2018. Sellega oleks täidetud rakenduskavaga ette antud sihttase, mis sätestab, et 2018 aastaks peab olema investeeritud kümnesse raudteepeatusesse.

Hindepunkte antakse järgnevalt:

1 punkt – projekt on alles idee tasemel. Selleks, et projektiga saaks alustada, on vaja võõrandada maad, muuta planeeringut vms.

2 punkti – projektiga hõlmatavad maad on taotleja omandis, ehituslubade taotlemisega on alustatud ning ajagraafikust ning ettevalmistatud tegevuste loendile tuginedes võib järeldada, et projekti on võimalik asuda rakendama lähima aasta jooksul;

3 punkti – ehitusprojekt on valmis, maad on võõrandatud, ehituseks vajalikud load on olemas ning projekti üldine seis on selline, et võib lähema 6 kuu jooksul ehitamisega algust teha.

Hindajate poolt igale valikukriteeriumile antud hindepunktid liidetakse ning saadud summa korrutatakse läbi lõikes 1 toodud vastava valikukriteeriumi osakaaluga, mille tulemusena moodustub igale valikukriteeriumile vastav hindepunkt. Koondhinde moodustamiseks liidetakse kõigi valikukriteeriumide hindepunktid ning moodustub pingerida. Vältimaks olukorda, kus mõni hindaja peab end huvide konflikti tõttu taandama või on hindaja haigestunud, määratakse igale hindamiskomisjonis osaleva organisatsiooni esindajale asendusliige, kes eelpool nimetatud juhul hindamisel saab osaleda.

Näide: ütleme, et kriteeriumiks on „Olemasolevaid kasutajaid 1000 euro taotletava toetuse summa kohta“ – selle kriteeriumi osakaal maksimaalsest koondhindest on 30%

Ütleme et taotlus nr 1 puhul on kasutajaid 1000. Seega antakse talle hindajate poolt maksimaalsed ehk 3 punkti. Hindajaid on näiteks 6. Kokku teeb see $6 \times 3 = 18$ hindepunkti. Hindepunktid korrutatakse nüüd läbi 30%-ga (tehe: $18 \times 30 \div 100$) ja nii moodustub taotluse nr 1 koondhindeks selle kriteeriumi osas 5,4 punkti.

Iga kriteeriumi eest saadud koondhinde hindepunktid liidetakse ning moodustub pingerida.

Juhul, kui hindamise tulemusena saavutavad projektid võrdse tulemuse, siis eelistatakse seda projekti, millel on suurem omafinantseeringu määr. Juhul, kui ka omafinantseeringu määr on võrdne, heidetakse valiku tegemiseks liisku. Liisu heitmise viis kirjeldatakse hindamismetoodika juhendis. Liisu heitmise tulemused fikseeritakse protokollis.

Määruse § 21 sätestab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tingimused ja korra.

Taotlused kuuluvad rahuldamisele hindamise tulemusena moodustatud pingerea alusel ning kui eelarvevahendite ammendumise tõttu ei ole võimalik projekti toetada, tehakse rahuldamata jätmise otsus.

Nähakse ette võimalus teha kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsus: vastavalt § 21 lõikele 3 kohaliku omavalitsusüksuse esitatud taotluse puhul, kui taotluse menetlemise ajal ilmneb, et KOV-1 puudub omafinantseeringu tasumise suutlikkus taotluste menetlemise määruse § 3 lõike 3 tähenduses. Kõrvaltingimusega rahuldamise otsus tehakse vastavalt taotluste menetlemise määruse § 9 lõikes 3 sätestatule. See tähendab, et kohalikul omavalitsusel peavad olema täidetud nõuded, mis on kirjas kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 34¹ lõikes 1 ja kohaliku omavalitsuse üksusel või tema arvestusüksusel on vahendid sama seaduse § 34¹ lõigete 2 ja 3 kohase arvutuskäigu kohaselt. Kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse võib teha peale Rahandusministeeriumilt arvamuse saamist ning juhul, kui olemasoleva teabe põhjal võib eeldada, et projekti on võimalik ellu viia abikõlblikkuse perioodil.

Taotlus jäetakse rahuldamata järgmistel juhtudel:

- taotlus ei ole esitatud tähtajaks - § 13 lõige 1;
- taotleja ja partner ei vasta sätestatud nõuetele – nõuded on kirjas §-s 14;
- taotlus ei vasta nõuetele – nõuded on kirjas § 16;
- taotluse summa ületab taotlusvooru eelarve – vastavalt § 21 lõikele 1.

Taotluse rahuldamata jätmise otsuse tegemisel arvestatakse ka taotluste menetlemise määruse § 8 lõikes 2 toodud juhtusid ning otsus vormistatakse lähtudes taotluste menetlemise määruse § 8 lõikest 5.

Taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsuse, samuti määruse § 22 nimetatud otsuse motiveerimisel hindajate antud hinnanguid või kommentaare ja kaalutlusi ei esitata, kuna projekti hinnatakse avalikustatud hindamis- ja valikukriteeriumide ning –korra kohaselt ning taotluse rahuldamata jätmise otsus põhineb hindajate koondhindel või koondhinnangul. Selline nõue tuleneb struktuuritoetuse seaduse § 21 lõikest 5. Kuna hindamismetoodika on antud määruse kohaselt avalik (v.t määruse § 19 lõige 4), siis sellest tulenevalt ei ole ka vajalik põhjendada rahuldamise või mitterahuldamise otsuses otsuseni jõudmise aluseks olevaid hinnanguid ning kaalutlusi.

Taotleja haldusmenetluse seaduse § 40 sätestatud ärakuulamisõigus loetakse tagatuks, kui otsus põhineb taotluses esitatud andmetel ning puuduste kõrvaldamiseks esitatud teabel ja selgitustel. Vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 1 punktile 2 taotluse rahuldamata jätmise otsuse kavandit taotlejale täiendavalt kommenteerimiseks ei esitata, kui taotluses esitatud andmetest ei kalduta kõrvale ning puudub vajadus lisaandmete saamiseks.

Otsus taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta edastatakse taotlejale elektrooniliselt struktuuritoetuse registri kaudu või e-posti vahendusel kolme tööpäeva jooksul alates otsuse tegemisest. Paber kandjal otsuseid ei edastata.

Toetuse saaja on kohustatud 10 tööpäeva jooksul taotluse rahuldamise otsuse saamisest esitama rakendusüksusele kinnituskirja, millega ta kinnitab, et talle on otsuses sätestatud õigused ja kohustused arusaadavad ning ta on valmis toetuse kasutamiseks vastavalt

otsuses sätestatud tingimustele. Selline kinnituskiri annab rakendusüksusele kindluse, et toetuse saaja on valmis endale võetud kohustusi täitma asuma.

Määruse § 22 sätestab taotluse osalise või kõrvaltingimusega rahuldamise tingimused. Taotluse osalise rahuldamise otsuse tegemine eeldab taotleja nõusolekut taotletava summa vähendamiseks või projektis märgitud tegevuste muutmiseks. Kui taotleja nõusolekut ei anna, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Kõrvaltingimusega tehtud taotluse rahuldamise otsus ei anna õigust maksete tegemisele, vastav õigus tekib pärast kõrvaltingimuse saabumist või täitmist.

Õigus toetusega seotud väljamaksetele tekib toetuse saajal pärast rakendusüksuse poolt kõrvaltingimuse saabumise kohta vastava teabe vormistamist toetuse rahuldamise otsuse juurde. Kõrvaltingimusega rahuldamise otsus tähendab, et selleks, et taotlus saaks täieõiguslikult rahuldatud (ja toetuse saajal tekiks õigus toetuse maksmisele), peab taotleja enne seda täitma talle pandud tingimused. Projekti tegevustega võib taotleja tingimusliku otsuse saades alustada. Kõrvaltingimusega otsus võidakse teha, kui taotluse esitamise hetkeks ei ole kohaliku omavalitsuse üksusel või temast sõltuval üksusel omafinantseeringu tasumise võimekust. Sellisel juhul küsib rakendusüksus Rahandusministeeriumilt arvamust ning kui saadakse kinnitus, et võlakoormus saavutab lubatud taseme sellises ajaplaanis, mille kohaselt on võimalik projekt abikõlblikkuse perioodil ellu viia, siis tehakse ka tingimuslik rahuldamise otsus. Sellega tagatakse taotlejale kindlus, et tema projekt on rahastamiseks sobilik, kui ta viib nõutud ajaks võlakoormuse vajalikule tasemele.

Määruse § 23 sätestab toetuse taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamise tingimused.

Toetuse taotluse rahuldamise otsuse muutmine toimub tavaliselt toetuse saaja algatusel. Muutmise võimaldamine on sobiv ja vajalik, sest toetuse taotlemisel ei pruugita tulemuse saavutamiseks kõiki tegevusi või tegevuste ulatust eksimatult ette näha. Seega ei ole põhjendatud nõuda algsest tegevusplaanist jäigalt kinnihoidmist, kui muudatuste tulemusel panustatakse vähemalt algses mahus lubatud tulemustesse. Kui toetuse taotluse rahuldamise otsuse muutmine seisneb tulemuste vähendamises, siis peaks vähenema ka toetuse maht. Kui tegemist on riigiabi andmisega, tuleb tegevuste muutmise võimaldamisel jälgida, kas see on võimalik/lubatav ka EL-i õiguses sätestatud riigiabi andmise reeglistiku kohaselt.

Toetuse summat võib suurendada, kui toetuse summa suurendamine on vajalik projekti tulemuste saavutamiseks juhul, kui meetme eelarve vahendite jääk suurendamist võimaldab ja toetuse summat ei suurendata rohkem kui 30 protsenti võrreldes taotluse rahuldamise otsuses nimetatuga ning toetuse summa suurendamisel kehtiv omafinantseeringu osakaal abikõlblikest kuludest ei vähene.

Rakendusüksuse õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest on sätestatud seetõttu, et kui projekti tahetakse lülitada palju uusi tegevusi, mis pikendavad projekti elluviimise tähtaega, võib tekkida oht, et projekti ei jõuta lõpetada abikõlblikkuse perioodil.

Määruse § 24 reguleerib projekti riigihangete eelkontrolli tegemist. Toetust saava projekti riigihangete läbiviimise korraldab toetuse saaja vastavalt perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse § 26 kehtestatud nõuetele ja riigihangete seadusele. Hangete eelkontrolli teostajaks on üldjuhul rakendusüksus.

Eelkontrolli teostatakse projekti riigihangetele, mis viiakse läbi peale toetuse taotluse rahuldamise otsuse jõustumist ning mis on seotud lepinguga, mis esitatakse maksetaotluses toetuse väljamaksmise alusena. Hangetele, mis ületavad riigihanke piirmäära, teostab järelkontrolli korraldusasutus. Rakendusüksus võib alati eelkontrolli teostamise osas nõu küsida nii rakendusasutuselt kui ka Rahandusministeeriumi riigihangete ka riigiabi osakonnalt, kusjuures toetuse taotleja võib hangete ettevalmistamist ja läbiviimist omal vastutusel alustada enne toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemist. Selline otsus sisaldab küllaltki suurt riski, kuna toetuse saaja ei saa olla 100% kindel, et tema toetuse taotlus rahldatakse. Toetuse taotlemise hetkeks ei tohi projekt olla lõppenud ega selle tegevused valdavas osas lõpetatud.

Toetuse saaja on kohustatud rakendusüksusega kooskõlastama hankedokumentatsiooni, nende muudatused ning kõik hilisemad hankelepingu muudatused.

Rakendusüksus peab rakendusasutuse kaasama juhul kui hankelepingu muudatus põhjustab projekti kallinemise, hankelepingu muudatuse tõttu satub ohtu tulemusindikaatorite (sealhulgas prioriteetse suuna tulemusindikaatorite) täitmine või hankelepingu muudatus põhjustab projekti tähtaja pikenemise. Rakendusüksus kooskõlastab hankelepingu muudatuse eelnõu või keeldub sellest. Hankelepingu muudatused ei tohi olla sellised, mille korral oleks algselt edukaks pakkujaks võinud saada mõni teine pakkuja. Hankelepingu muutmise peavad tingima objektiivsed asjaolud, mida ei olnud hankijal võimalik hankelepingu sõlmimise ajal ette näha ning hankelepingu muutmata jätmise korral satuks täielikult või olulises osas ohtu hankelepinguga taotletud eesmärgi saavutamise, st hankelepingu muutmine peab olema kooskõlas riigihangete seadusega.

5. peatükk

Aruannete esitamine ja toetuse maksmise tingimused

Määruse 5. peatükis kirjeldatakse, kuidas toimub toetuse kasutamise seotud aruannete esitamine ning millised on toetuse maksmise tingimused.

Määruse § 25 sätestab toetuse kasutamise seotud aruannete esitamise sageduse ning aruandes nõutava informatsiooni. Projektile seatud eesmärkide saavutamise ja tegevuste elluviimise tulemuslikkust hinnatakse minimaalselt ühel korral projekti lõpparuande ja viimase maksetaotluse menetlemise raames. Soovitav on lõpparuande esitamise tähtjaks jätta üks kalendrikuu projekti abikõlblikkuse perioodi lõpust. Soovitav on hinnata projekti edenemist ja projekti eesmärkide saavutamist rohkem kui üks kord juhul, kui projekti abikõlblikkuse periood on pikem kui 15 kuud. Seda saab teha toetuse saaja poolt esitatava vahearuaruande raames, mis ei pea olema sama põhjalik kui lõpparuanne. Rakendusüksusele on jäetud õigus nõuda aruannete esitamist tihedamini kui kord projekti jooksul, sest olenevalt projekti iseloomust võib tihedam kontroll vajalik olla tagamaks toetuse õiguspärase kasutamise ning võimaluse juhtida potentsiaalsetele vigadele kiirelt tähelepanu.

Määruse § 26 sätestab toetuse maksmise tingimused.

Toetuse maksed tehakse vastavalt ühendmääruse 3.peatükile ja taotluse rahuldamise otsuses toodud tingimustele. Toetuse väljamakse tegemise eelduseks on toetuse rahuldamise otsus vastavalt käesoleva määruse §-le 21 ja kulude abikõlblikkus, sh kulude aluseks olevate tegevuste abikõlblikkus. Kõrvaltingimusega tehtud toetuse rahuldamise otsus ei anna õigust väljamaksete tegemiseks.

Toetuse saaja esitab maksetaotlus rakendusüksusele vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud struktuuritoetuse registri kaudu. Struktuuritoetuse register on leitav internetilehel www.sfos.fin.ee Pärast maksetaotluse saamist kontrollib rakendusüksus maksetaotluses esitatud kulude abikõlblikkust ja toetuse saaja kohustuste täitmise vastavust. Juhul, kui maksetaotluses olevad andmed vajavad selgitamist või täiendamist, peatub maksetaotluse menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks või dokumentide või teabe esitamiseks antud aja võrra. Rakendusüksus kontrollib maksetaotluse hiljemalt 90 päeva jooksul maksetaotluse saamisest ning kinnitab selle struktuuritoetuse registris hiljemalt kaks tööpäeva enne maksetaotluse menetlemise tähtaega. Juhul kui ettemakseid tehakse toetuse saajale, kes ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi saaja, kontrollib rakendusüksus maksetaotluse hiljemalt 15 kalendripäeva jooksul alates maksetaotluse saamisest.

Põhjendatud juhtudel võib struktuuritoetuse seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud korras ja tingimustel teha ettemakseid. Ettemaksete tegemise kord on ära toodud ühendmääruse 3.peatüki 3.jaos. Ettemakse kasutamise vajadus peab olema toetuse saaja poolt põhjendatud, seega jääb rakendusüksusele kaalutusõigus ettemakse tegemiseks. Rakendusüksusel on õigus keelduda ettemakse tegemisest, kui selle küsimine toetuse saaja poolt ei ole piisavalt põhjendatud.

Toetuse saaja peab tõendama vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 29 lõikele 6 ettemaksena saadud toetuse kasutamist abikõlblike kulude tasumiseks. Toetuse saaja esitab ettemakse kasutamise aruande koos kasutamist tõendavate kulu- ja maksedokumentide ning teabega taotluse rahuldamise otsuses nõutud tingimustel ja tähtaja jooksul, kuid hiljemalt nelja kuu jooksul ettemakse saamisest arvates. Iga järgneva ettemakse saamiseks peab olema tõendatud eelnevate ettemaksete vähemalt 80% ulatuses abikõlblike kulude katteks kasutamine.

Rakendusüksus võib peatada maksetaotluse menetlemise või ettemakse kasutamise aruande osaliselt või täielikult struktuuritoetuse seaduse § 30 lõikes 1 sätestatud juhul. Need juhud on:

- 1) maksetaotluses või ettemakse kasutamise aruandes esineb puudus;
- 2) toetuse kasutamisega seotud kohustus on täitmata;
- 3) kulu abikõlblikkus ei ole üheselt selge;
- 4) ilmnunud asjaolude põhjal on kahtlus, et toetuse saaja ei suuda viia ettenähtud ajaks projekti ellu või saavutada kavandatud tulemust;
- 5) maksetaotlusega taotletavat toetuse summat on võimalik struktuuritoetuse seaduse § 48 lõike 2 kohaselt tasaarveldada finantskorrektsiooni otsuse kavandis nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetusega või kui maksetaotluses toodud kulud ei ole abikõlblikud või kui:
 - toetuse saaja või partner ei täida oma kohustust;
 - toetuse saaja ei ole suuteline projekti ellu viima;

- korraldusasutuse, rakendusasutuse või rakendusüksuse ülesannete täitmine peatatakse või lõpetatakse;
- korraldusasutuse, rakendusasutuse või rakendusüksuse auditeerimise või kontrolli tulemusel selgub, et nende tööprotseduurid ei vasta nõuetele või nad ei täida ülesandeid nõuetekohaselt;
- sertifitseerimisasutus ei nõustu lisama rakendusüksuse poolt abikõlblikuks loetud kulu Euroopa Komisjonile esitatavasse raamatupidamise aastaaruandesse;
- Euroopa Komisjon keeldub maksete tegemisest Eestile.

6. peatükk

Toetuse saaja, partneri ning rakendusüksuse õigused ja kohustused

Määruse 6.peatükis kirjeldatakse toetuse saaja ja partneri kohustusi ja õigusi, projekti hangete eelkontrolli tegemise tingimusi, rakendusüksuse õigusi ja kohustusi ning sätestatakse finantskorrektsioonide tegemise alused.

Määruse § 27 sätestab toetuse saaja ning partneri kohustused, mis kõige laiemalt öeldes on suunatud projekti edukale elluviimisele vastavalt toetuse taotluse rahuldamise otsuses toodule ning struktuuritoetuse seaduse §-s 24 toodud nõuete täitmisele. Toetuse saaja poolt kohustuste täitmise tagamine tähendab see seda, et kohustus peab olema täidetud kas tema enda või partneri poolt. Toetuse saaja kohustuste täidetusest sõltub, kas toetus makstakse välja täies mahus või vaid täitmisele vastavas mahus. Seega tuleks toetuse saajal täita kohustusi täie tõsidusega. Lisaks eelpool mainitule tuleb toetuse saajal täita teisi ühissätete määruses, struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides, toetuse taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatud kohustusi.

Partneri kohustused tulenevad struktuuritoetuse seaduse §-st 25. Partner peab täitma toetuse saaja kohustusi, selleks, et partneri kulud saaks lugeda abikõlblikuks ehk need ei mõjutaks projektile makstava toetuse hulka. Lisaks pannakse partnerile kohustus järgida riigihangete seadust, kui toetuse saaja on hankijaks riigihangete seaduse tähenduses ja partner ei ole. Selline erisus on sätestatud eesmärgil, et tagada toetuse säästlik kasutamine ka partneri poolt.

Toetuse saaja jääb toetuse rahuldamise otsuses nimetatud tingimustel elluviimise ees siiski vastutama ka siis, kui partner ei täida toetuse saajale pandud kohustusi. Vastutus tähendab seda, et kui kulu abikõlblikuks lugemisel ei ole kõik nõuded või kohustused täidetud, siis tehakse finantskorrektsioon. Kusjuures vabandatavaks asjaoluks rakendusüksuse ees ei ole see, et rikkumine oli seotud partneri tegevusega.

Määruse § 28 sätestab toetuse saaja ja partneri õigused.

Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustuste täitmisega. Selle all on mõeldud, et kui toetuse saajal tekib kahtlus, kas ta on nõuetest õigest aru saanud, siis on otstarbekas kindluse mõttes nõu küsida, et ei tekiks olukorda, kus üks pool on asjast aru saanud ühtemoodi ja teine teistmoodi ning see viib hiljem vaidlusteni.

Toetuse saajale tuleb anda võimalus anda selgitusi otsuse põhimotiividele ja põhjendustele enne:

- 1) ettekirjutuse tegemist;
- 2) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamist või muutmist, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja taotlus rahuldatakse täielikult;
- 3) finantskorrektsiooni otsuse tegemist.

Määruse § 29 sätestatakse rakendusüksuse õigused ja kohustused. Rakendusüksuse õigused ja kohustused tulenevad struktuuritoetuse seadusest ning käesolevast määrusest. Kuna rakendusüksus on haldusorgan – talle on antud pädevus teha haldusmenetluse seaduse tähenduses üksikotsuseid - peab ta haldusorganina järgima ülesannete täitmisel kohalduvaid õigusnorme ja õiguse üldpõhimõtteid. Projektide valimiseks peab rakendusüksus tundma rakenduskava, aga ka otsekohalduvat EL-i õigust, eelkõige ühissätete määrust, riigiabi andmise regulatsiooni ja muid selleletemalisi õigusakte ja Euroopa Komisjoni juhendeid, haldusmenetluse seadust ja riigihangete seadust, aga ka avaliku teabe seadust.

Kuigi on üsna tõenäoline, et ükski projekt, mis käesoleva määruse alusel toetust saab, ei hakka puhastulu teenima, siis tuleb rakendusüksusel siiski kontrollida, et toetuse saaja ei ole peale projekti lõppu puhastulu teeninud.

Puhastuluna käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 61 lõikes 1 nimetatud tähenduses ning kohaldatakse tegevustele, mis tekitavad pärast nende lõpetamist puhastulu.

Puhastuluks loetakse projekti arvestusperioodil tarbijalt projekti vara abil osutatud teenuse või loodud toote müügi eest saadud rahaline laekumine, sh projekti vara müümise või kasutamise eest saadud rahaline laekumine, millest on lahutatud tegevus- ja lühiajalise projekti vara asenduskulud. Puhastulule liidetakse projekti tulemusena saadav kokkuhoid tegevuskuludes, v.a juhul, kui kokkuhoiu võrra vähenevad projekti muud sissetulekud (riigi- või erasektori toetus).

Ühissätete määruse artikli 61 lõige 6, sätestab, et kui enne toetuse rahuldamise otsuse tegemist polnud võimalik projektide tulu ette hinnata või polnud puhastulu teenimisega arvestatud, kuid kui projekti elluviimisel või pärast seda ilmneb, et teenitakse siiski puhastulu, siis sellistes projektides tuleb kolme aasta jooksul projekti abikõlblikkuse lõpust, aga hiljemalt 2023. aasta 30. septembriks projekti abikõlblikke kulusid korrigeerida: projekti abikõlblikke kulusid vähendatakse teenitud puhastulu summa osa võrra, mis vastab abikõlblike kulude proportsioonile projekti kogukuludest.

Lõige 2 sätestab rakendusüksuse õigused. Kõige üldisemalt on rakendusüksusel õigus toetuse saaja toetuse kasutamist igakülgsest kontrollida (sh osaleda hankekomisjoni töös vaatlejana ning osaleda ka tööde teostamise käigus toimuvatel nõupidamistel ja koosolekutel). Rakendusüksusel on õigus kontrollida projektiga seotud dokumentatsiooni ja küsida täiendavaid andmeid ning dokumente. Rikkumise avastamisel on rakendusüksusel õigus teha toetuse saajale ettekirjutus. Rakendusüksusel on õigus teha väljamaksetega seotud otsuseid - vajadusel vähendada toetuse summat või keelduda väljamaksmisest, kui on näha, et toetuse saaja ei ole võimeline projekti ellu viima. Samuti võib nõuda toetuse osalist või täielikku tagastamist, kui toetuse saaja rikub struktuuritoetuse seaduse või meetme määruses sätestatud tingimusi või kaldub muul viisil kõrvale taotluses või taotluse rahuldamise otsuses sätestatust.

Määruse § 30 kohaselt kohaldatakse finantskorrektsioone vastavalt struktuuritoetuse seaduse 3. peatüki 12. jaole ja ühendmääruse 4. peatükis sätestatule. Määruse mõistes on finantskorrektsioon toetuse andmise üksikotsuses – toetuse taotluse rahuldamise otsuses,

käskkirjas, rahastamisvahendi rakendamislepingus või ühises tegevuskavas - nimetatud toetuse vähendamine või tühistamine. Vähendatav summa saadakse toetuse andmise üksikotsuses märgitud toetuse protsendi alusel.

3. Määruse vastavus EL õigusele

Käesoleva määruse aluseks on „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus“ ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused.

Käesolev määrus on kooskõlas ka struktuuritoetuse seaduse aluseks olevate järgmiste EL-i määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006;
- [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus](#) (EL) nr 1300/2013, 17. detsember 2013, mis käsitleb Ühtekuuluvusfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1084/2006.

4. Määruse mõjud

Määruse jõustumine võimaldab asuda toetama ühistranspordipeatustesse tehtavaid investeringuid tagamaks inimeste mugava liiklemise ning suurendades eelkõige reisirongiliikluse kasutamist. Oodatavaks tulemuseks on raudteepeatuste ning teede ja teiste ühistranspordi peatuste vahelise parema ühenduse loomine, et inimestel kuluks vähem aega ümberistumistele ning oleks võimalik mugavalt ja kiiresti liigelda erinevaid ühistranspordi liike kasutades. Samas tuleb arvestada, et isikutel, kes soovivad ühendada ühistranspordi kasutamise nt sõiduautoga liiklemisega, oleks mugav jõuda raudteepeatusest parklasse ja vastupidi. Selle tulemusena suureneb ühistranspordi kasutajate arv.

Määruses seatud eesmärgi täitmise tulemusena on parandatud vähemalt kahekümne ühistranspordi peatuse ühendused.

Investeeritakse rongi- ja bussipeatuste ning rongijaamade infrastruktuuri ning nende ühendustesse kohalike elurajoonide ja tõmbekeskustega. Investeeringud hõlmavad endas näiteks kergliiklusteid ja nende valgustust, ratta- ja autoparkimisvõimalusi, ümberistumisvõimaluste parandamist, info esitamist (sh reaalaja infosüsteemid) jms. See tähendab ühistranspordi taristu (ühistranspordi peatustevaheline kaugus, nähtavus, nende vahel liikumise teekonna arusaadavus, disain, valgustus, kergliiklusteed jms) ja info integreerimist (viidad, reaalaja info, nutiseadmete rakendused).

Keskkonna ja kliima seisukohalt mõjutavad meetme tegevused saastekoormuse vähenemist keskkonnas. Selline tegevus ei ole küll projektide põhieesmärk, kuid kõik projektid, mida selle meetme tegevuse raames toetatakse, panustavad ühistranspordi osatähtsuse tõstmisele. See omakorda mõjub soodsalt kasvuhoonegaaside heitkoguse vähenemisele keskkonnas.

Määruses seatud eesmärkide täitmisega mõjutatakse positiivselt naiste ja meeste soolise võrdõiguslikkuse olukorda ühiskonnas. Uuringud on näidanud, et ühistransporti kasutavad

rohkem naised ning seetõttu mõjutavad meetme tegevused positiivselt eelkõige naisi. Läbi erinevate liikumisviiside integreerimise tõuseb teenuse kvaliteet ning reisimisele kulunud aeg muutub lühemaks (suurem valik vähem ajakulukaid ümberistumisvõimalusi) ning tõuseb üldine ühistranspordi kasutamise mugavus (hõlpsamad ja meeldivamad ümberistumisvõimalused), mis loob eeldused, et muuta ühistranspordi kasutamine atraktiivsemaks ka meeste jaoks. Ligipääs tagatakse kõigile ühiskonnagruppidele ja seetõttu jõuavad ühiskondlike teenusteni ja ka tööturule seni transpordi lünkliku korralduse tõttu kõrvale jäänud perifeersete piirkondade vähekindlustatud inimesed, kellele ühistransport on liiklemiseks ainukeseks võimaluseks. Projektides arvestatakse puudega inimeste (sh kuulmis-, nägemise- ja liikumispuudega) erivajadustega, tagades neile võrdselt puudeta inimestega ligipääs informatsioonisüsteemidele, hoonetele, peatustele, parklatele, juurdepääsuteedele jne. Võimaluse korral lähtutakse projektides universaalsisaini põhimõtetest, et tagada erinevate inimeste võimaluste ja vajadustega arvestamine.

Infoühiskonna arendamisse panustab käesolev määrus eesmärgiga paigaldada jaamadesse reaalaraja infotablood, et tõsta reisijate mugavust.

Regionaalarengut mõjutavad meetme tegevused positiivselt kuna kõik planeeritavad investeeringud on seotud üleriigilise ja regionaalse liikumisega, et tagada maakonnakeskustele võimalikult head ühendused pealinnaga ning toimepiirkonna keskustele nende tagamaaga. Erinevate liikumisviiside ühendamise ja vähendamisega vähendatakse liikumiseks kuluvat aega, tänu millele tekib rohkem senisest kiiremaid ja mugavamaid ühendusi, mis parandavad märgatavalt eelkõige kaugemate piirkondade ja pealinna vahelist ühendust. Samuti mõjutavad meetme tegevused positiivset mõju piirkondade kestlikumale ja ühtlasemale arengule, parandades mobiilsust töökohtade ja teenusteni jõudmiseks. Mõnevõrra aitab kaasa inimeste koondumisele suurematesse linnapiirkondadesse, samal ajal suurendab toimepiirkonna keskuste ja tagamaa ühendusvõimalusi.

Riigivalitsemisse panustatakse meetme tegevuse ettevalmistamisel kvaliteetse ja hästi ettevalmistatud eelnõuga, mille välja töötamisel kasutatakse igakülgset olemasolevaid andmeid ja uuringuid, arutatakse teemad läbi erinevate valitsemistasanditega ning otsustusprotsessi kaastakse hea tava kohaselt kõiki huvirühmi, et tegevuste mõju oleks eesmärgipärane ja kõiki ressursse säästev.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Perioodil 2014–2020 on transpordisektoris rakenduskava transpordi jätkusuutliku prioriteedi raames võimalik saada ÜKP-fondidest ligikaudu 447,35 miljonit eurot, millest käesoleva määruse rakendamiseks on eraldatud 12,75 miljonit eurot.

Kulud, mida toetusest ei kaeta, tuleb toetuse saajal endal katta (enamjaolt riigieelarvest).

Toetuse andmise administreerimisega, st määruse rakendamisega, seotud kulutusi on võimalik jätkuvalt katta tehnilise abi vahenditest. Perioodide 2007–2013 ja 2014–2020 ühissätete määrustega on lubatud administreerimise (tehnilise abi) kulude katteks kuni 4% liikmesriigile eraldatud vahendite kogumahust.

Perioodil 2007–2013 on rakenduskavadega võetud tehnilist abi kasutusele 2% rakenduskavade kogumahust lubatud 4% asemel. Antud mahus vahendid on olnud piisavad

struktuurivahendite administratsiooni ülalpidamiskulude katteks. Perioodil 2014-2020 on plaanis vahendite mahtu suurendada (siiski jäädes allapoole lubatud 4% piirmäära) tulenevalt tarbijahinnaindeksi ja keskmise palgakasvu prognoosist järgmise 10 aasta jooksul.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, st kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist. Olenemata määruse jõustumise ajast võib vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 2 lõikele 6 lugeda kulusid, mis on tehtud alates 2014. aasta algusest, lugeda tagantjärele abikõlblikuks ehk neid toetusest hüvitada juhul kui kulud on õigusaktidega, sh kehtestatava määrusega, kooskõlas ning välja arvatud riigiabi andmisel ja kui taotluse esitamise hetkeks on projekt juba täielikult või valdavalt osas ellu viidud.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määrus kooskõlastati Rahandusministeeriumiga, Siseministeeriumiga ning Sotsiaalministeeriumiga märkustega ning selle kohta on lisatud määrusele kooskõlastustabel. Keskkonnaministeerium kooskõlastas määruse märkusteta. Määruse kiitis heaks transpordialane valdkondlik komisjon, mille koosseis on kinnitatud majandus- ja taristuministri 08.07.2014 käskkirjaga nr 14-0222. Transpordi valdkondlikku komisjoni kuuluvad samad isikud ning organisatsioonid, kes olid kaasatud Transpordi Arengukava 2014-2020 töögruppi ning lisaks neile ka esindajad Eesti Maaomavalitsuste Liidust, Eesti Linnade liidust ning Puuetega Inimeste Kojast. Valdkondliku komisjoni liikmete poolt määrusele tehtud märkused ning ettepanekud on lisatud märkuste tabelisse. Meetme tegevusi on tutvustatud mitmetel säästvat liikuvust käsitleval seminaril.

Alates 2013.aasta sügisest on toimunud kohapealsed konsultatsioonid potentsiaalseteks taotlejateks kvalifitseeruvate kohalike omavalitsusüksustega. Konsultatsioonide käigus on tutvustatud määruse eelnõud ning selgitatud abikõlblikke tegevusi. Samuti on kohalikele omavalitsustele antud tagasisidet nende poolt planeeritavate tegevuste teostatavuse ning sobivuse kohta antud meetme tegevuse eesmärkide täitmise. Konsultatsioonide eesmärk on kaasata võimalikult palju abikõlblikke kohalikke omavalitsusüksusi määruse väljatöötamise ning tagada nende valmisolek taotlemiseks, samas tekitamata huvide konflikti edasisel toetuse taotlemisel.

Urve Palo
majandus- ja taristuminister

Ahti Kuningas
asekantsler kantsleri ülesannetes